

Förskolan Axet
Personalkoop. Ek. Före.

Förskolan Axet Personalkooperativ Ekonomisk Förening

Likabehandlingsplan Plan mot kränkande behandling 2020

Förskolan Axet
2020-01-16

Register

Sida

1. Inledning.....	2
2. Lagarnas innehåll och begrepp.....	3-6
3. FN:s barnkonvention.....	7
4. Vision.....	8
5. Kartläggning och analys.....	8-9
6. Förebyggande arbete.....	10
7. Rutiner och akuta åtgärder.....	11-12
8. A) Mål.....	12
B) Åtgärder och ansvarsfördelning.....	13
9. Uppföljning och utvärdering.....	13

Bilaga 1: Dokumentation av förekomst av
diskriminering/trakasserier/kränkande behandling

Förskolan Axet Likabehandlingsplan 2020

1. Inledning

Likabehandlingsplanen är en handlingsplan för att främja likabehandling och motverka alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Handlingsplanen omfattar alla som vistas i förskolan, barn-barn, barn-vuxen, vuxen-barn och vuxen-vuxen.

Ur Lpfö -98, Förskolans värdegrund och uppdrag

"En viktig uppgift för verksamheten är att grundlägga och förankra de värden som vårt samhällsliv vilar på. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan skall hålla levande i arbetet med barnen."

Förskolan Axet är en privat förskola belägen i Viksjö Centrum i Järfälla Kommun. Förskolan består av en avdelning med för närvarande 25 barn i åldrarna 1-6 år samt 5,5 personal och en kokerska på 0,5 %
Förskolan har som inriktning "En liten förskola med barnet i fokus"

2. Lagarnas innehåll och begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

När ett barn behandlas sämre än andra barn är det direkt diskriminering. Exempelvis när en pojke går före en flicka i kön till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

När man behandlar alla barn lika är det indirekt diskriminering. Det sker när förskolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt med som i praktiken missgynnar ett barn på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (teckningar, lappar och fotografier)

Förskolan Axet Likabehandlingsplan 2020

Trakasserier

Både förskolepersonal och barn kan göra sig skyldiga till trakasserier. Det är trakasserier även när ett barn kränks på grund av förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder mm. Trakasserier är uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

Kön

Förskolan ska förebygga och förhindra könsdiskriminering. Förskolan ska också förebygga och förhindra trakasserier och som har samband med kön liksom trakasserier. *Trakasserier som har samband med kön* kan vara utfrysning, förlöjliganden och skämt kopplade till ett barns könstillhörighet.

Sexuella trakasserier av sexuell natur. Det kan vara svårt att identifiera sexuella trakasserier bland barn i förskoleåldern. Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker.

Etnisk tillhörighet

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet. *Med etnisk tillhörighet* menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Förskolan har också ett ansvar för att *arbeta mot rasism och främlingsfientlighet* enligt skollagen.

Förskolan Axet Likabehandlingsplan 2020

Religion eller annan trosuppfattning

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av *religion eller annan trosuppfattning*. Enligt läroplanen ska alla föräldrar kunna lämna sina barn till förskolan förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra trosuppfattningen. Förskolan är skyldig att se till barnens bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Föräldrar har också rätt att uppfostra sina barn i enlighet med sin tro. Det gäller för förskolan att respektera alla dess rättigheter. Begreppet *annan trosuppfattning* innefattar uppfattningar som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism eller ateism.

Funktionshinder

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av *funktionshinder*. Funktionshinder är varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. Begränsningen av funktionsförmågan måste bestå över en längre tid. Graden av funktionshinder har ingen betydelse. Allergier, dyslexi, hörsel- och synskador är ett exempel på funktionshinder som kan märkas mer eller mindre i olika situationer. Det kan även vara neuropsykiatriska funktionshinder som ADHD eller Aspergers syndrom.

Sexuell läggning

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av *sexuell läggning*. Med *sexuell läggning* menas *homosexualitet, bisexualitet eller heterosexuallitet*. Förskolan har särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen. Det inkluderar arbetet mot homofobi och rätten till likabehandling oavsett *sexuell läggning*. *Homofobi* är en ideologi, en uppfattning eller en medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle som ger uttryck för en stark negativ syn på homosexualitet eller på homo- och bisexuella människor. En homofobisk inställning strider mot principen om alla människors värde och allas lika rättigheter.

Förskolan Axet Likabehandlingsplan 2020

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Barn får inte diskrimineras eller trakasseras i förskolan på grund av *könsöverskridande identitet eller uttryck*. Denna diskrimineringsgrund omfattar de flesta transpersoner. De bryter mot föreställningar om hur pojkar och flickor förväntas vara eller se ut. För att omfattas av diskrimineringskyddet måste den könsöverskridande identiteten eller uttrycket uppfattas av andra, men det krävs inte att den som diskrimineras känner till begreppet. Personer med könsöverskridande identitet eller uttryck kan vara såväl homo-, bi- eller heterosexuell.

Ålder

Barn får inte diskrimineras eller trakasseras i förskolan på grund av ålder. Det är tillåtet att särbehandla i förskolan på grund av ålder om särbehandlingen gäller tillämpning av en bestämmelse som rör ålder. En sådan bestämmelse kan exempelvis finnas i skollagen eller någon förordning som rör förskolan. Särbehandling har ett berättigat syfte om de medel som används lämpliga och nödvändiga.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller rycka någon i håret. Både förskolepersonal och barn kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Repressalier

Personal får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomster av trakasserier eller kränkande behandling.

Nya diskrimineringsgrunder

Sedan 1 januari 2009 ska barn i förskolan även skyddas mot diskriminering och trakasserier som har samband med könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder. Förskolorna är inte skyldiga att arbeta förebyggande mot diskriminering på dessa grunder eller att inkludera dem i planen.

Förskolan Axet Likabehandlingsplan 2020

3. FN:s barnkonvention

Barnkonventionen består av 54 artiklar. Artikel 2, 3, 6 och 12 kallas för de fyra huvudprinciperna och är vägledande för hur helheten ska tolkas.

Artikel 2, slår fast att alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras. Barnkonventionen gäller för alla barn som befinner sig i ett land som har ratificerat den.

Artikel 3, anger att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet. Begreppet "barnets bästa" är konventionens grundpelare och har analyserats mer än något annat begrepp i barnkonventionen. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall.

Artikel 6, säger att varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas. Artikeln handlar inte bara om barnets fysiska hälsa utan också om den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen.

Artikel 12, handlar om barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.

Förskolan Axet Likabehandlingsplan 2020

4. Vision

Förskolan Axet ska vara en arbetsplats för barn och vuxna där alla kan känna sig trygga och där ingen ska bli utsatt för diskriminering eller annan kränkande behandling. Alla barn ska vara välkomna till vår förskola och vi accepterar olikheter och ser det som en tillgång till utveckling och förståelse för samhället vi lever i. Konflikter är en naturlig del av mänskligt samspel som får oss att växa som individer och i dessa konflikter läggs grunden till vårt arbete med likabehandlingsplanen.

5. Kartläggning och analys

Varje år gör vi en kartläggning av barngruppen på individ-, grupp- och verksamhetsnivå som sedan lägger grunden till arbetet med likabehandlingsplanen då vi får en bra översikt vad vi behöver arbeta extra med och vilket förebyggande arbete som fått ett positivt utfall.

Individnivå: Då vi är en liten enhet har vi dagligen tid att i lugn och ro föra enskilda samtal med barnen om deras vistelse på förskolan, om de känner sig trygga eller känner oro över något bl.a. Vi har både dagliga samtal med föräldrar, främst vid lämning och hämtning men även om något händer under dagen så tar vi oss tid att kontakta föräldrarna om vi känner att det behövs men även genom planerade samtal som t.ex. utvecklingssamtal som hålls 2ggr/år. Föräldrarna svarar också på enkäten som kommunen skickar ut med frågor om barnens trivsel och föräldrarnas syn på verksamheten. Inför utvecklingssamtalet har vi enskilda intervjuer med barnen som är återkommande varje år för att kunna dokumentera barnets uppfattning om sin trivsel på förskolan. Intervjuerna samlas i barnens IUP-pärmar med andra pedagogiska dokumentationer.

Förskolan Axet Likabehandlingsplan 2020

Gruppnivå: Personalen har arbetslagsmöte en gång per månad där barngrupperna har en egen punkt på dagordningen och där vi diskuterar det sociala samspelet i gruppen, hur det utvecklas samt vilka hinder för utveckling som finns och hur vi ska ta oss förbi dessa. Vi diskuterar även våra observationer med föräldrarna under de föräldramöten vi har 2ggr/år.

Verksamhetsnivå: Då förskolan består av en syskongrupp och alltså inte är indelad i flera avdelningar så var god se stycket "gruppnivå".

Analys

Vi anser att det i grunden finns ett mycket positivt, socialt klimat på vår förskola där barnen drivs av sin nyfikenhet och glädje.

Vi har medvetet utformat vår pedagogiska miljö för att ge alla barn förutsättningar att själva välja aktiviteter och hantera det material som behövs.

Vi har observerat att det lätt uppstår konflikter då många barn vistas samtidigt på en liten yta t.ex. vid köbildning då vi ska gå in från utevistelse eller toalettbesök.

Vi har uppmärksammat att barnen inte i så stor utsträckning styrs av traditionella könslekar, pojkarna leker lika mycket i dockvrån som flickorna leker med bilar i lekhallen. Vi har en väl balanserad barngrupp där varken ålder eller kön styr vem man leker med utan intresset för leken i fråga.

På förskolan har vi olika trosuppfattningar och personer med funktionshinder och vi upplever inte att dessa på något sätt kränks under deras vistelse på förskolan.

6. Förebyggande arbete

Vårt förebyggande arbete går ut på att vårt förhållningssätt mot barnen och varandra präglas av gemensamma och av alla kända riktlinjer:

- Vi vuxna ska vara förebilder för barnen. Genom detta lägger vi grunden och stärker barnens identitet, självkänsla, självkänedom och självförtroende.
- Vi anpassar miljön på förskolan så att vi får en så konfliktfri vardag som möjligt.
- När konflikter mellan barnen uppstår lär pedagogerna barnen att själva lösa dem, pedagogerna vägleder vid behov med att ställa öppna och kreativa frågor.
- Barnen får "göra" förlåt, dvs. trösta sin kompis på det sätt som kompisens vill bli tröstad på.
- Pedagogerna arbetar med barnens empati, förmåga att leva sig in i andra människors situation och hjälpa varandra.
- Förskolan arbetar med olikheter-likheter och att barnen ska få känna att de är en tillgång till gruppen.
- Pedagogerna uppmärksammar positiva handlingar och vad barnen är bra på.
- Barnen får lära sig att våga säga nej och stå emot gruppträck.
- Nolltolerans gäller på Axet, ingen får kränka någon annan.

7. Rutiner och akuta åtgärder

När en konflikt mellan två eller fler barn sker är det viktigt att alla får komma till tals, att alla känner att händelseförloppet blir kartlagt så gott det går och att alla blir nöjda med hur konflikten blir löst. På Axet försöker vi lösa de konflikter som uppstår genom nedanstående checklista. Dock ska man ha i åtanke att en konflikt kan ta en halv minut att lösa och situationen inte kräver att denna checklista följs till punkt och pricka likväl som att en konflikt kan ta betydligt längre tid att lösa och verkligen kräver att checklistan efterföljs.

Vad hände?

Trösta de barn som är ledset/ledsna. Låt barnen få berätta vad som hänt, ett i taget utan att bli avbrutet. *T.ex. Hur kände du?, Hur tänkte du?, Kunde du gjort på något annat sätt?, Hur tror du att den andra kände sig?* Vi kallar dessa frågor för "Hur-frågorna". Som pedagoger tar vi ingen ställning i denna stund. Visa att du som förstår och accepterar barnets känslor, det är viktigt att barnet känner sig tryggt i situationen för att konfliktlösningen ska bli bra.

Visa förtroende för deras möjlighet att lösa konflikten

"Hur ska vi göra nu?" Ofta kan barnen själva lösa konflikten om de har fått tid att lugna ner sig och fått berätta hur de har uppfattat situationen. Led in barnen på hur lösningen ska ske, låt barnen få komma med förslag sinsemellan och ofta förstår de själva vad som blev tokigt och hur de skulle gjort i stället.

Visa att du blir glad när barnen har löst sin konflikt

Om barnen själva inte skulle komma fram till en lösning:

Fråga barnen runt omkring som har sett situationen men själva inte varit med i konflikten, t.ex. "Hur tycker ni att Anna och Felix kan göra?"

Ibland är det lättare för barn att acceptera idéer från sina kompisar än pedagogerna.

Föreslå en lösning, men var noga med att fråga barnen om de accepterar lösningen.

Förskolan Axet Likabehandlingsplan 2020

Om situationen kräver så kontaktas föräldrar omgående för att kunna få förstahandsinformation om en eventuell händelse då pedagoger kanske slutar för dagen innan barnet blivit hämtat.

Om pedagoger och föräldrar anser att situationen behöver uppföljning beslutas om en samtalstid för att i lugn och ro gå igenom händelsen och se vilka åtgärder som är nödvändiga.

Förskolan har en dokumentationsblankett för fall av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som används som dokumentationsunderlag vid behov. Den förvaras hos förskolechefen.

8. A) Mål

Alla barn ska få känna sig trygga och trivas i förskolan samt slippa bli föremål för övergrepp och kränkande särbehandling. Vi ska arbeta långsiktigt och aktivt för att förebygga diskriminering eller annan kränkande behandling. Föräldrarna ska känna sig trygga med att lämna sina barn på förskolan och kunna förvissa sig om att barnet inte blir utsatt för diskriminering och kränkande behandling.

Vi ska aktivt motverka och bryta traditionella könsroller och könsmonster.

Genom att identifiera och synliggöra mönster och strukturer kan vi också göra något åt det. Vi strävar efter att arbeta med lösningsinriktad pedagogik så vi utvecklar ett positivt och främjande förhållningssätt, fokuserar på möjligheter, styrkor och lösningar istället för problem, svagheter och risker.

Vid fall av diskriminering och kränkande behandling ska vi ta tag i problemet och åtgärda det snarast!

Förskolan Axet Likabehandlingsplan 2020

B) Ansvarsfördelning

Förskolechefen har det juridiska ansvaret och ska ta avstånd från alla tendenser till trakasserier och annan kränkande behandling samt vara en god förebild för barn, föräldrar samt personalgrupp. Det är alltid de pedagoger som arbetar i arbetslaget som har ansvaret att ingripa i det aktuella skeendet. Den pedagog som ingriper har också ansvaret att förmedla vad som hänt till föräldrarna.

Varje pedagog har även ansvar att informera förskolechefen om man anser att en pedagog kränker ett barn. Förskolechefen har sedan ansvaret att agera så att kränkningarna stoppas samt att barn och föräldrar informeras om åtgärderna.

9. Uppföljning och utvärdering

Vid varje månatligt arbetslagsmöte diskuterar vi de situationer som uppkommit under månaden som gått samt de åtgärder vi vidtagit samt resultatet av dessa åtgärder. Vi arbetar med långsiktiga lösningar och kan därför ta upp fall av diskriminering och kränkande behandling flera gånger för att se att åtgärderna fungerar framgångsrikt i barngruppen även på sikt och inte bara som en kortsiktig lösning.

Vi reviderar likabehandlingsplanen, kartlägger barngruppen och gör en ny analys i maj då vi utvärderar vårt arbete varje år.